

980715-1

Filosofie (a potom veškerá věda) je nerozlučně spjata s původně nevysloveným, ale později rozpoznaným předpokladem, který pak musí být dříve nebo později nejen náležitě uvědoměn, ale musí být nutně formulován jako filosofický postulát, totiž že akty vědomí (tzv. subjektivita) se mohou (a musí) vztahovat a také skutečně vztahují k něčemu, co není jejich integrální součástí, nýbrž něčím, k čemu se mohou vztahovat také jiné akty vědomí (a to ať už téhož subjektu nebo i jiných subjektů). Proto musíme velmi pečlivě rozeznávat mínící akt od toho, co je míněno. Nekritické myšlení ovšem mylně ztotožňuje míněné se skutečným; v běžných případech se to zvykově každý naučí poněkud rozlišovat, ale ve složitějších a všelijakými intervencemi zatíženějších případech tomu vždy znovu propadá. – Nechme nyní otázku kritičnosti zatím stranou a soustředme se na důležitost toho, že míněné může být jednak míněno (jako „totéž“) vždy znovu tímž myslícím subjektem, jednak – a to je pro filosofii snad ještě významnější – může být (jako „totéž“) míněno mnoha různými myslícími subjekty. Tím je umožněno, že se různí myslitelé mohou s velkou přesností soustředit na totéž myšlené, na tentýž „intencionální předmět“ resp. na celé myšlenkové stavby (a nezůstávat jen v jakémisi rezonujícím předporozumění, spíše vcítění či vciťování, které nikdy nemůže dosahovat oné detailní přesnosti a vyhovovat všem nárokům kritického ověřování, jaké je nezbytnou podmínkou např. všech vědeckých postupů.

(Písek, 980715-1.)